

Ewings sarkom

Ewings sarkom är en typ av skelettcancer som ibland även uppstår i mjukdelar som muskler eller bindväv. Sjukdomen är vanligast hos tonåringar.

Cancerformen sarkom uppstår i kroppens mjukdelar – muskler, senor och bindväv – eller i skelettet. Ewings sarkom är främst en sorts skelettcancer, men kan även uppstå i mjukdelarna. Vanliga symtom är smärtor, och att man upptäcker en knöl där tumören sitter. Allmän sjukdomskänsla förekommer också.

Symtom och diagnos

Vid misstanke om sarkom görs ett ultraljud och ibland röntgas den aktuella kroppsdelens. Det är vanligt att barnet har haft symtom länge när diagnosen ställs, eftersom smärtor i ben och leder är vanligt under uppväxten och oftast ofarligt. Om det visar sig att det rör sig om en tumör tar man en biopsi, ett vävnadsprov. I vissa fall tar man prov från benmärgen. Undersökningar görs också med datortomografi och PET-kamera, för att avgöra om tumören har spridit sig till andra vävnader. Omkring fyra av fem patienter med Ewings sarkom har ingen spridning av sjukdomen när den upptäcks.

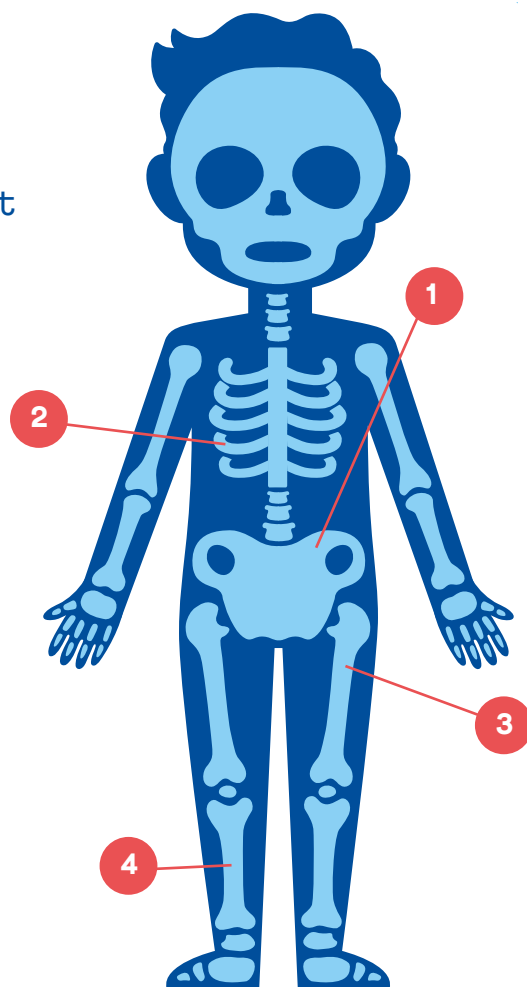
Cancercellerna från biopsin analyseras i mikroskop och med genetiska metoder. Det är genetiken som avgör om det rör sig om Ewings sarkom, vilket styr behandlingen.

Behandling

Ewings sarkom behandlas till en början med intensiv cytostatika för att minska tumörens storlek. Cancercellernas genetik och hur cellerna svarar på läkemedlen styr hur höga doser som behövs.

Efter några månaders cytostatikabehandling opererar man bort tumören om det är möjligt. Om man tar bort en del av skelettet kan den delen i allmänhet ersättas med metall, donerat ben eller med en liten del ben från den egna kroppen.

Det är vanligt att man sedan ger mer cytostatika,

EWINGS SARKOM. Främst en sorts skelettcancer men kan också uppstå i mjukdelarna. Vanligast är att Ewings uppstår i bäckenet, eller i långsmala skelettben som revben, skenben och lårben.

1. Bäckenet 2. Revben 3. Lårbenet 4. Skenbenet

efter analyser av den bortopererade tumören som visar hur den har reagerat på de första behandlingen.

Om tumören sitter på en plats där det inte går att operera ges istället strålbehandling. Strålbehandling ges i vissa fall också efter operationen för att få bort eventuella resterande tumörceller.

I benmärgen i skelettets större ben finns stamceller, ett slags ursprungsceller som bildas där och utvecklas vidare till olika typer av blodceller. Vid Ewings sarkom kan det bli nödvändigt med en stamcellstransplantation, om cytostatikabehandlingen behöver vara så kraftig att den kommer att förstöra barnets egna stamceller. Då inleder man med att skilja ut och ta vara på friska stamceller från barnets blod som sparas till efter cytostatikabehandlingen. Då ger man tillbaka cellerna genom ett dropp. Det här kallas för en autolog stamcellstransplantation. Stamcellerna hittar själva till sin plats i benmärgen där de slår sig ner och bygger upp ny, blodbildande märg. Barnet behöver isoleras en tid för att skyddas från infektioner.

Biverkningar och komplikationer

Biverkningar skiljer sig åt både mellan behandlingar och mellan olika barn. Vårdpersonalen gör alltid vad den kan för att lindra problemen. Som förälder ska man aldrig tveka att fråga om man undrar över något i behandlingen eller vill veta om det går att få mer hjälp.

Cytostatika ger barnet nedsatt immunförsvar, men risken för att drabbas av någon allvarlig infektion av att gå i skolan och träffa kompisarna är väldigt liten. Vanliga smittsamma virus är i allmänhet inget stort problem för barn under cancerbehandling. En större utmaning är infektioner av bakterier som man naturligt bär i och på kroppen, men dem kan man inte påverka genom att undvika andra människor. Andra vanliga biverkningar av cytostatika är trötthet, påverkade slemhinnor och att håret tillfälligt faller av.

Biverkningarna brukar försvinna när behandlingen är över, men många cancerbehandlingar kan även ge komplikationer senare i livet. Efter behandlingen går barnet på fortsatta uppföljningar och kontroller för att man tidigt ska upptäcka eventuella återfall eller komplikationer. Det är viktigt att söka hjälp vid behov. Stöd och behandlingar finns att få för de problem som kan uppstå.

Prognos

Om sjukdomen inte har spridit sig blir närmare 80 procent av barnen friska efter behandling.